

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας
Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί της Καταπολέμησης της Απάτης και της
Πλαστογραφίας μέσω Πληρωμής πλην των Μετρητών (Τροποποιητικός) Νόμος
του 2021»**

Παρόντες:

Φωτεινή Τσιρίδου, αναπλ. πρόεδρος	Πανίκος Λεωνίδου
Ανδρέας Πασιουρίδης	Σωτήρης Ιωάννου
Γιώργος Κουκουμάς	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 9, 23 και 30 Μαρτίου, καθώς και στις 6 και 13 Ιουλίου 2022. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της Αστυνομίας Κύπρου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και της Αρχής Ψηφιακής Ασφάλειας.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης ο πρόεδρος της επιτροπής κ. Νίκος Τορναρίτης και τα μέλη της κ. Νίκος Γεωργίου, Άριστος Δαμιανού, Γιώργος Κουκουμάς, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και Κωστής Ευσταθίου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Καταπολέμησης της Απάτης και της Πλαστογραφίας μέσω Πληρωμής πλην των Μετρητών Νόμου, ώστε να εισαχθούν οι ορισμοί των όρων «παροχέας δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών», «παροχέας υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» και «φορέας κρίσιμων υποδομών πληροφοριών», προκειμένου να περιληφθούν σε αυτόν οι φορείς κρίσιμων υποδομών πληροφοριών και οι παροχείς δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών όπως αυτοί ορίζονται στις διατάξεις του περί Ασφάλειας Δικτύων και Συστημάτων Πληροφοριών Νόμου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενημέρωσε την επιτροπή ότι η βασική νομοθεσία ψηφίστηκε τον Απρίλη του 2021, με σκοπό την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/713 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Απριλίου 2019 για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας μέσω πληρωμής πλην των μετρητών και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου». Η ίδια εκπρόσωπος ανέφερε ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενημερώθηκε από την Αρχή Ψηφιακής Ασφάλειας, η οποία στο εξής θα αναφέρεται ως «η Αρχή», ότι, για να δύναται η Αρχή να εκπληρώσει την υποχρέωσή της να παρέχει στην Αστυνομία πληροφορίες που λαμβάνει από τους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών και από τους παρόχους ψηφιακών υπηρεσιών, όπως προβλέπεται στις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου 2 του άρθρου 15 του βασικού νόμου, απαιτείται όπως το εν λόγω άρθρο τροποποιηθεί, ώστε να προστεθούν οι φορείς που προβλέπονται στις διατάξεις του περί Ασφάλειας Δικτύων και Συστημάτων Πληροφοριών Νόμου.

Η εκπρόσωπος της Αρχής παρέθεσε παραδείγματα φορέων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των υπό αναφορά όρων και ορισμών που εισάγονται με το νομοσχέδιο, σημειώνοντας ότι οι φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών και οι φορείς κρίσιμων υποδομών πληροφοριών εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία χαρακτηρίζεται ως απόρρητη και δε δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Ο εκπρόσωπος της Αστυνομίας Κύπρου συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου.

Στο στάδιο της κατ' άρθρο συζήτησης του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής εξέφρασαν επιφυλάξεις αναφορικά με τη συνταγματικότητα της προτεινόμενης ρύθμισης,

η οποία ενδέχεται να περιορίζει ανεπίτρεπτα το δικαίωμα ιδιωτικής επικοινωνίας και το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής. Ειδικότερα, σημείωσαν ότι με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις εισάγονται στη βασική νομοθεσία όροι και ορισμοί, χωρίς όμως να αποσαφηνίζονται οι εταιρείες ή οι υπηρεσίες που θα εμπίπτουν στους εν λόγω όρους. Επιπρόσθετα, ανέφεραν ότι με τις υπό συζήτηση ρυθμίσεις διευρύνονται οι αρμοδιότητες και υποχρεώσεις της Αρχής προς παροχή πληροφοριών στην Αστυνομία Κύπρου, επισημαίνοντας ότι οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται, ύστερα από αίτημα της Αστυνομίας Κύπρου και όχι με πρωτοβουλία της Αρχής, όπως επιδιώκεται με το υπό αναφορά νομοσχέδιο. Ως εκ τούτου, η επιτροπή ζήτησε όπως ενημερωθεί γραπτώς από την Αρχή αναφορικά με τις αρμοδιότητές της και τις διαδικασίες παροχής πληροφοριών στην Αστυνομία Κύπρου.

Η Αρχή, ανταποκρινόμενη στο πιο πάνω αίτημα της επιτροπής, υπέβαλε στην τελευταία επεξηγηματικό σημείωμα, ημερομηνίας 5 Μαΐου 2022, με το οποίο την ενημέρωσε για τις εξουσίες και αρμοδιότητές της, καθώς και για τους λόγους που κρίνεται απαραίτητη η προώθηση της προτεινόμενης τροποποίησης. Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στο υπό αναφορά σημείωμα, η προτεινόμενη τροποποίηση κρίνεται αναγκαία, ώστε η Αρχή, σε περίπτωση που υπάρχει υπόνοια διάπραξης αδικήματος το οποίο προβλέπεται στην υπό τροποποίηση βασική νομοθεσία, να υποχρεούται να παρέχει στην Αστυνομία Κύπρου την πληροφόρηση που λαμβάνει τόσο από τους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών και παροχής ψηφιακών υπηρεσιών όσο και από τους φορείς κρίσιμων υποδομών πληροφοριών και τους παροχείς δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι η Αρχή θα λειτουργεί ως δίαυλος πληροφόρησης και αναφοράς στην Αστυνομία Κύπρου, η οποία για σκοπούς άσκησης των αρμοδιοτήτων της για πρόληψη, ανίχνευση και δίωξη αδικημάτων θα εφαρμόζει την οικεία νομοθεσία για την ακολουθητέα διαδικασία.

Επιπρόσθετα, στο υπό αναφορά σημείωμα επισημαίνεται ότι η πληροφόρηση την οποία υποχρεούται η Αρχή να παρέχει στην Αστυνομία Κύπρου περιορίζεται σε πληροφορίες τις οποίες οι φορείς και παροχείς οφείλουν να κοινοποιούν στην Αρχή δυνάμει των διατάξεων του περί Ασφάλειας Δικτύων και Συστημάτων Πληροφοριών Νόμου. Περαιτέρω, όπως επισημαίνεται στο ίδιο σημείωμα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία δεν παρέχεται στην Αρχή πληροφόρηση αναφορικά με δεδομένα που προστατεύονται από το απόρρητο της επικοινωνίας. Επίσης, στο εν λόγω σημείωμα αναφέρεται ότι η Αρχή στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της έχει συνάψει μνημόνια συνεργασίας με φορείς και παροχείς, καθώς και με άλλες Αρχές, οργανισμούς και εταιρείες, αλλά και με αρμόδιους φορείς της Δημοκρατίας, ήτοι την Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, την Εθνική Αρχή Ασφάλειας, την Κυπριακή Υπηρεσία Πληροφοριών, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και την Αστυνομία Κύπρου. Ειδικότερα, στο μνημόνιο συνεργασίας που έχει υπογραφεί μεταξύ της Αρχής και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Αστυνομίας Κύπρου καθορίζονται μεταξύ άλλων ο τρόπος ανταλλαγής πληροφοριών, η επιχειρησιακή συνεργασία, η παροχή τεχνικής υποστήριξης, η συνεργασία για την εκπόνηση κοινών προγραμμάτων και δράσεων και για τη σύνταξη και προώθηση θεσμικής νομοθεσίας. Καταληκτικά, στο εν λόγω σημείωμα αναφέρεται ότι η ψήφιση των προτεινόμενων ρυθμίσεων κρίνεται απαραίτητη προς υποβοήθηση του έργου της Αστυνομίας.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω εξέτασης του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής ζήτησαν περαιτέρω διευκρινίσεις αναφορικά με το περιεχόμενο της πληροφόρησης την οποία θα υποχρεούται η Αρχή να παρέχει στην Αστυνομία σε περίπτωση ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

Οι εκπρόσωποι της Αρχής αναφορικά με το πιο πάνω ζήτημα διευκρίνισαν ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν αφορούν ιδιωτική χρήση του διαδικτύου, αλλά περιπτώσεις

κατά τις οποίες υπάρχει υπόνοια διάπραξης ποινικών αδικημάτων ή παράνομων αγορών μέσω διαδικτύου με τη χρήση κρυπτονομισμάτων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

27 Σεπτεμβρίου 2022

Αρ. Φακ.: 23.01.062.158-2021

ΝΠ/ΓΧ/ΘΧ